

Koll på Lön 2020

Arbeta med lön i tider av snabb digital utveckling

De som har ett helt yrkesliv inom lön bakom sig har mycket att berätta. Tekniken har tagit dem på en fantastisk resa, från 70-talets manuella beräkningar och handskrivna lönebesked till dagens mer eller mindre automatiserade löneprocess.

Automatisering, nya arbetsformer och än större efterfrågan på data fortsätter att förändra arbetet. Kvar blir mer kvalificerade uppgifter som kräver sin lönekompetens. I likhet med många andra yrken är livslångt lärande nödvändigt, för att hålla sig à jour och upprätthålla konkurrenskraften. Om inte av annan anledning borde det ändå vara självklart för en yrkesgrupp som bollar med 37 procent av BNP.

Digitaliserad lönehanteringen har och kommer att generera många vinster. Ökad effektivisering och högre kvalitet är bara två. I vår undersökning framkommer att nio av tio glädjande nog inte ser utvecklingen som ett hot, tvärtom. Det kan bero på att arbetet blir så mycket roligare, när monotona och tidskrävande uppgifter försvinner.

Redan nu svarar 96 procent att de är nöjda med sitt yrkesval och sina arbetsuppgifter. Vilken fantastisk siffra! Jag ser fram emot att följa upp undersökning, för att se effekten av den ännu bättre löneprocess som våra utvecklare lägger grunden till, just som du läser det här.

Slutligen vill jag gratulera dig som nyss valt en lönekarriär. En minst lika spännande resa väntar nämligen på dig!

Sofia Gerstenfeld, vd
Visma Enterprise

Jobba med lön är det bästa som finns! Aldrig ångrat mig en sekund ens.

Lönekonsult i en svensk kommun

Så tog vi fram rapporten	1
Koll på lön 2020	2
Ett mångfacetterat yrke	3
Stress på jobbet	3
Traditionellt kvinnodominerad bransch	4
Rätt lönehantering - livslångt lärande	5
Kompetens att använda verktygen rätt	5
Datahantering enligt GDPR	6
Digitala möjligheter idag och imorgon	7
Arbeta var du vill i ett uppdaterat system	7
Framtidens löneprocess	7
Flexibel självservice underlättar för alla	8
Lättillgänglig data stärker besluten	9
Zennie Sjölund, Srf: Fem trender inom lön	10

Det är ett ansvarsfullt jobb, vilket gör det både utmanande och spännande. Det förändras också löpande p g a ändringar i lagar, riktlinjer, policies med mera. Det gäller att hänga med!

Lönekonsult i en svensk kommun

Så tog vi fram rapporten

Rapporten bygger på offentliga uppgifter och en webbenkät, besvarad av 457 personer som arbetar inom lön. Bland dessa finns olika roller representerade, såsom lönekonsulter, systemförvaltare och lönechefer.

Även om utvecklingen på landets YH-utbildningar går mot en jämnare könsfördelning, fortsätter lön att ha en stark kvinnlig dominans. Endast 10 procent av de som svarat på undersökningen är

män. 61 procent är sysselsatta i privata företag, 34 procent i offentlig sektor. Resterande uppgav att de tillhör annan verksamhet.

Undersökning genomfördes under perioden april - juli 2020 och delades i Vismas egna kanaler samt via riktade, delade inlägg på LinkedIn. Två av tio uppgav att de använder ett annat lönesystem än de som Visma Enterprise erbjuder.

Det bästa är kontakten med människor och att jag varje dag lär mig något nytt.

Lönekonsult i ett privat företag

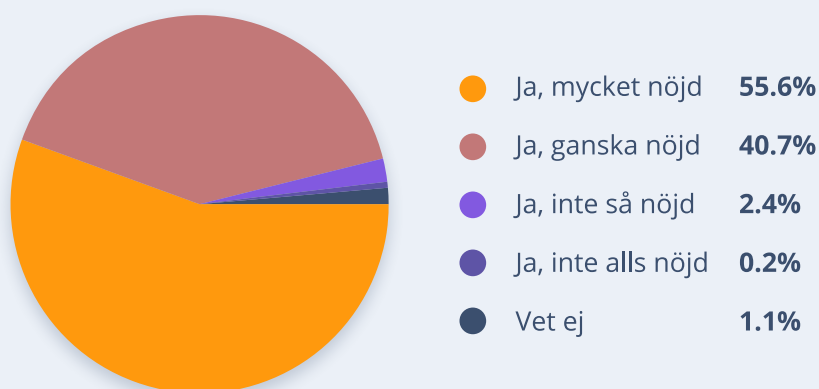
Personalkostnaden är en av de största posterna för de flesta organisationer. Trots detta och det faktum att felaktiga utbetalningar ibland får stora privatekonomiska konsekvenser som kan äventyra tilliten mellan anställda och arbetsgivaren, får lönehanteringen inte alltid den uppmärksamhet den förtjänar.

Skillnaderna mellan hur olika organisationer hanterar lön är stora. Från högt kompetent hantering och lönechefer som ingår i företagets ledningsgrupp, till att vara något som receptionisten förväntas ta hand om vid sidan av. I båda fallen innehas rollen oftast av en kvinna. Åtminstone är det så i Sverige. I Nederländerna till exempel har lön tvärtom varit ett traditionellt manligt område.

Ett mångfacetterat yrke

Lön är ett brett område som inkluderar flera kompetenser. Ju större organisation, desto vanligare att arbetet fördelas på olika specialister, såsom systemförvaltare och lönechefer. Generellt sett är de allra flesta (96 procent) ganska eller mycket nöjda med sitt yrkesval. Ungefär lika många är nöjda med sina arbetsuppgifter.

Är du nöjd med ditt yrkesval?

Det förekommer dock skillnader mellan olika grupper. Allra mest nöjda är lönecheferna. Av dessa är sju av tio mycket nöjda. Motsvarande siffra för systemförvaltare är 60 procent, auktoriserade lönekonsulter 56 procent och lönekonsulter 29 procent.

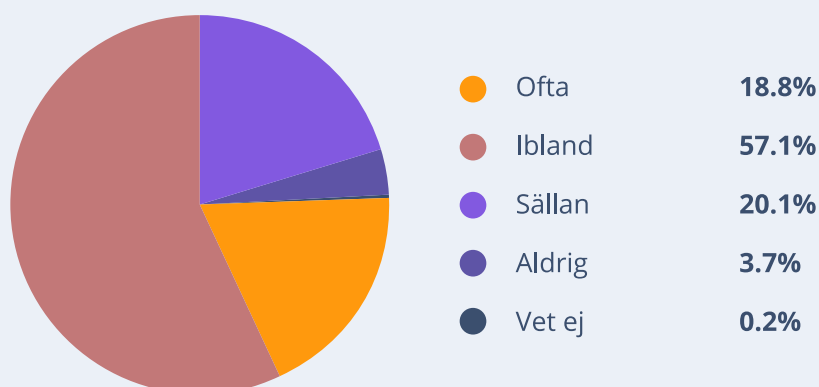
Jag uppskattar den stora möjligheten för mig att påverka samt skapa rutiner och driva den digitala utvecklingen inom området framåt.

Lönechef i ett privat företag

Stress på jobbet

I en undersökning som Unionen genomförde 2019 svarade sex av tio tjänstemän att de upplever jobbsituationen som stressig. Jobbar du med lön har du att förhålla dig till strikta deadlines och eventuella misstag kan få konsekvenser för kollegornas privata ekonomi. Det kan ge en förklaring till varför hela 76 procent inom lön ibland/ofta är stressade på grund av jobbet.

Är du stressad på grund av jobbet?

Det kan vara ganska stressigt ibland. I en liten organisation finns ingen eller väldigt lite back-up.

Lönechef i ett privat företag

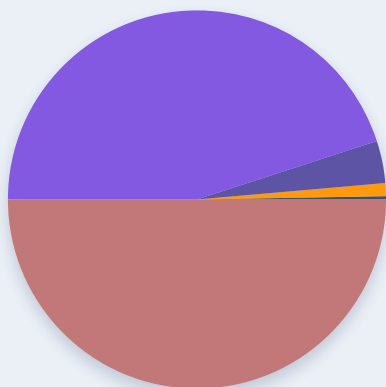
I undersökningen fann vi två faktorer som i viss mån påverkar stressnivån. Den första är kunskap om lönesystemet. Bland de med mycket bra kunskaper upplever 65 procent regelbunden stress. Motsvarande siffra för de med ganska bra eller låga kunskaper är 79 respektive 81 procent.

Den andra faktorn är känslan av att vara uppskattad på arbetsplatsen. Känner du uppskattning reduceras risken för stress med nästan tio procent.

Visad uppskattning
motverkar **stress** och bidrar till en
go'are arbetsplats!

Stress i sig är inte skadligt, så länge det finns tid till återhämtning. Förutom att lönekörningen många gånger styr när semestern kan tas ut, svarar 45 procent att allt jobb som skulle ha utförts under ledigheten väntar när de är tillbaka. Frågan är hur det påverkar återhämtningen och hälsan på lång sikt?

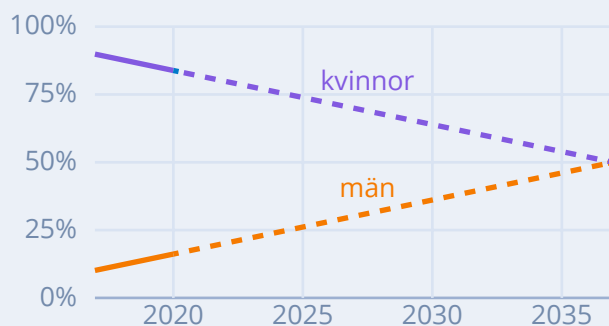
Vem gör ditt jobb när du är på semester?

- Jobbet utförs helt eller delvis av en vikarie **1.1%**
- Jobbet utförs helt eller delvis av en kollega **50.2%**
- Ingen, jag får göra jobbet efter semestern **44.8%**
- Jobbet behöver inte göras under min semester **3.7%**
- Tveksam, vet ej **0.2%**

Traditionellt kvinnodominerad bransch

Srf konsulterna är landets ledande branschorganisation inom redovisning och lön. I sina analyser har de länge räknat med stor efterfrågan på kvalificerad lönekompetens och en bra löneutveckling. Trots det, är det fortfarande flest kvinnor som attraheras av en lönekarriär.

Statistik från landets YH-utbildningar visar på ett sakta ökat manligt intresse. Från 10 procent 2017 till 14 procent 2019.

2037 blir löneutbildningen könsneutral, om trenden håller i sig!

Nittaya Phraibueng, Lönekonsult med YH-examen 2020

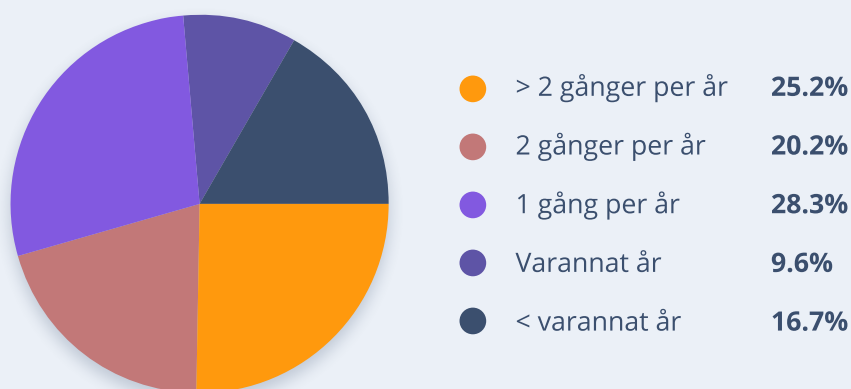
När väcktes ditt intresse för lön? Jag läste ekonomi på gymnasiet och märkte att det där med siffror och bokföring passade mig. Samtidigt hade jag en önskan om att få jobba med människor. För mig är det viktigt att må bra och känna att jag trivs med det jag gör. Det gjorde jag direkt när jag såg kursplanen och kombinationen av arbetsrätt, sifvertänk och hr-processer. Jag har inte ångrat mig en sekund och rekommenderar mitt yrkesval till alla jag känner!

Rätt lönehantering – livslångt lärande

Behovet av att hålla sig uppdaterad om regler och politiska beslut har varit extra tydligt och utmanande 2020. Knappt hälften av de som svarat uppger att de deltar i kompetenshöjande utbildning två gånger per år eller mer. En fjärdedel deltar vartannat år, eller än mer sällan.

Hur ofta deltar du i kompetenshöjande utbildning?

Jag har varit med om mycket under mina 48 år i yrket. Nya lagar och förändringar gör att jag ständigt utvecklas.

Lönekonsult i ett privat företag

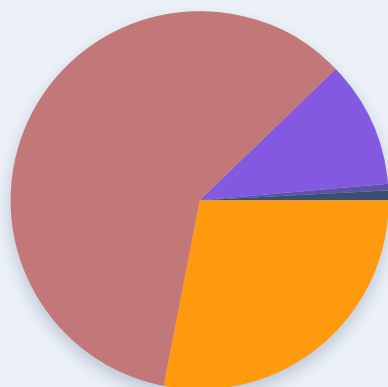
Kompetens att använda verktygen rätt

Ju mer digitaliserad lönehanteringen blir, desto viktigare att ha bra koll på tekniken. Kompetens på det här området minskar stressen, ökar arbetstillfredsställelsen och boostar yrkesstoltheten. Det genererar även vinster i form av bättre arbetssätt och en förmåga att arbeta mer proaktivt.

Knappt nio av tio säger sig ha nödvändiga kunskaper, för att använda lönesystemet på ett ganska eller mycket bra sätt. Bland dem som deltar i kompetenshöjande utbildning minst två gånger per år är andelen som har mycket bra kunskaper 37 procent högre, jämfört med dem som bara deltar vartannat år eller än mer sällan.

Hur du nödvändig kunskap för att använda lönesystemet på bästa sätt?

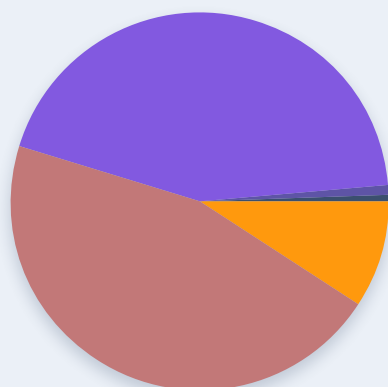
● Ja, jag har mycket bra kunskap	28.1%
● Ja, jag har ganska bra kunskap	59.9%
● Nej, jag har ganska låg kunskap	10.7%
● Nej, jag har mycket låg kunskap	0.4%
● Vet ej	0.9%

Datahantering enligt GDPR

Restriktioner kring hanteringen av känslig data med koppling till lön var inget nytt när Dataskyddsförordning (GDPR) trädde i kraft 2018. Däremot är GDPR än mer omfattande och påverkar nya områden, jämfört med Personuppgiftslagen (PUL).

I vår undersökning bedömer 44 procent att deras kunskaper om GDPR är begränsade. Nivån är ungefär densamma, bland de med en formell löneutbildning och de som inte har en. Att kunskaperna är begränsade är dock betydligt mer vanligt inom offentlig sektor (54 procent), jämfört med privata företag (39 procent).

På vilken nivå bedömer du att din kunskap om GDPR ligger?

● Jag har mycket stor kunskap om GDPR	9.2%
● Jag har stor kunskap om GDPR	45.6%
● Jag har begränsad kunskap om GDPR	43.9%
● Jag har mycket lite/ingen kunskap om GDPR	0.9%
● Vet ej	0.4%

Sanktionsavgiften för överträdelser mot GDPR varierar. Som högst kan organisationer dömas att betala 20 miljoner euro eller fyra procent av den globala omsättningen.

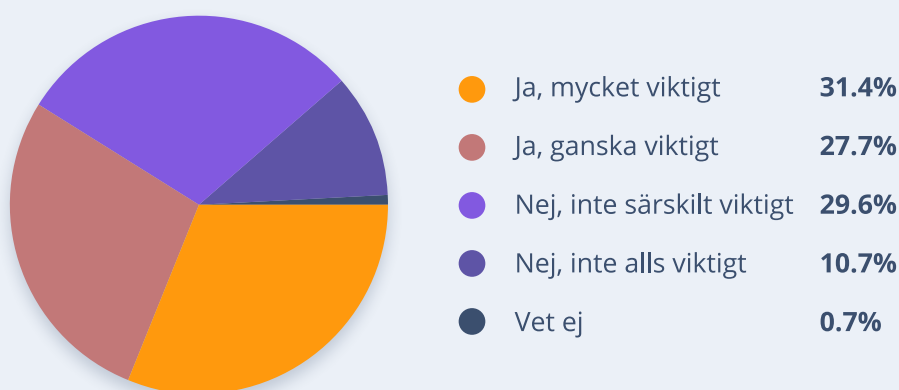
Digitala möjligheter idag och imorgon

2020 är ett historiskt år på många sätt, men än är det för tidigt att svara på vilka långsiktiga effekter som följer av pandemin. De flesta verkar ändå eniga i tron om att det utbredda distansarbetet blir en accelerator för ökad digitalisering.

Arbeta var du vill med den senaste tekniken

Under coronapandemin har Folkhälsomyndigheten uppmanat alla som kan att jobba hemifrån. Lyckligtvis har utvecklingen mot att ha lönesystemet som Software as a Service redan kommit långt, vilket bland annat gör det möjligt att nå systemet varifrån du vill, så länge det finns uppkoppling. I vår undersökning svarar ändå 43 procent att de fortfarande saknar möjlighet att arbeta hemifrån. 59 procent tycker att möjligheten är viktig.

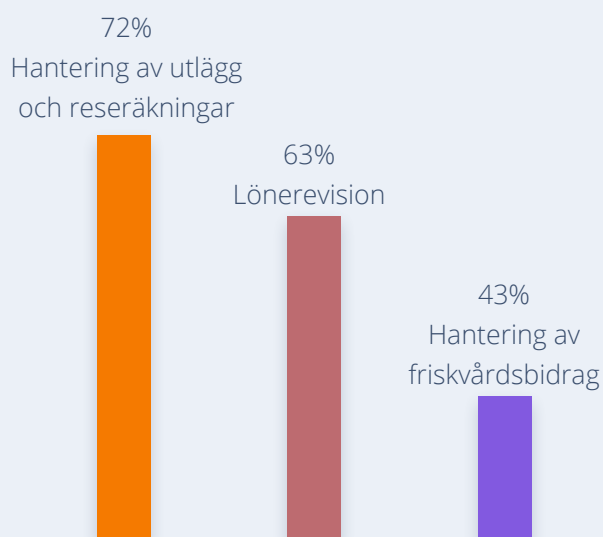
Är möjlighet att jobba hemifrån viktigt för dig?

Software as a Service/SaaS innebär i praktiken att lönesystemet blir en molntjänst. Leverantören ansvarar då för all teknik och det alltid uppdaterade systemet nås enkelt via webben. Eftersom du slipper investera i dyra servrar och hålla dig med teknisk kompetens är SaaS nästan alltid det mest kostnadseffektiva alternativet. Dessutom är det lätt att skala upp/ner verksamheten, eftersom du bara betalar för den kapacitet som utnyttjas.

Framtidens löneprocess

Löneprocessen har genomgått och fortsätter att genomgå stora förändringar. Målet är att alla delprocesser är digitala och integrerade så att all dataöverföring sker automatiskt, både internt och externt mot exempelvis myndigheter. Även repetitiva kontroller sker automatiskt.

För vilka processer har din verksamhet ett digitalt stöd idag?

Moderna lönesystem erbjuder redan idag goda integrationsmöjligheter, bland annat mot Skatteverket, så att du snabbt kan få fram anställdas skatteuppgifter. Och smarta e-tjänster som Arbetsgivarintyg.nu, där automatisk dataöverföring, förpopulerade fält och digital distribution inte bara har underlättat arbetet för lönekonsulten, utan snabbat på genomsnittstiden för första a-kasseutbetalningen med flera dagar.

Hur många arbetsgivarintyg skapas i Sverige per år?

Svar: en miljon!

Flexibel självservice underlättar för alla

Idag används smarta mobiler till det mesta och förväntningarna är höga på att även arbetsgivaren har mobila gränssnitt. Det underlättar för alla om anställda istället för att behöva vända sig till HR kan kontrollera semestersaldot på bussen hem.

Ett mobilt gränssnitt kan vara en app eller en responsiv webbsida. Den senare anpassar innehållet efter besökarens använda enhet.

I vår undersökning svarade 31 procent att de fortfarande får lönespecifikationen på papper, sannolikt helt i onödan med tanke på alla alternativ som finns. Kivra till exempel är en säker och miljövänlig digital brevlåda som 3 miljoner redan använder. 38 procent uppger att de erbjuder anställda lönebesked via Kivra, vilket ger fördelen att de kommer åt alla lönebesked även efter att anställningen upphört.

Bra att pappershanteringen i princip är borta.

Lönekonsult i en svensk kommun

Lättillgänglig data stärker besluten

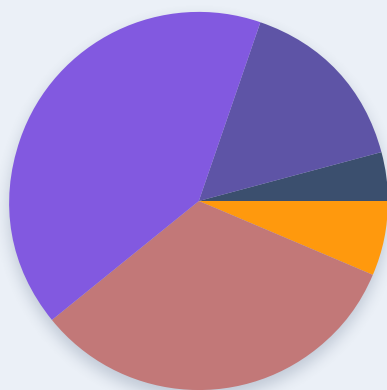
Chefer behöver bra underlag, för att ha koll på verksamheten och snabbt kunna sätta in eventuella åtgärder. Behovet av lättillgänglig data har även ökat som följd av trenden att arbeta evidensbaserat.

I vår undersökning svarar endast 39 procent att organisationens chefer kan ta fram sin lönedata själva. Att andelen inte är högre riskerar att leda till mindre kontroll och sämre beslut. Dessutom betyder det att lönekonsulterna tvingas lägga tid på att sammanställa och distribuera siffrorna. Helt i onödan.

Här finns stora skillnader kopplat till organisationens storlek. I de största bolagen kan 61 procent av cheferna ta fram sina rapporter helt eller delvis på egen hand, jämfört med bara 25 procent i de allra minsta.

Förutom inbyggda rapporteringsfunktioner finns möjligheten att använda ett analysverktyg kopplat till lönesystemet. På så sätt blir data inte bara lättillgänglig, utan presenteras på ett sätt som gör den enkel att greppa och som ger möjlighet att lätt uppmärksamma trender och vända och vrida på siffrorna.

Kan chefer i din organisation själva ta fram de rapporter och den data de behöver från lönesystemet?

● Ja, helt på egen hand	6.3%
● Ja, till stor del på egen hand	32.7%
● Nej, de måste för det mest ha hjälp	41.2%
● Nej, alla rapporter sammanställs centralt	15.7%
● Vet ej	4.1%

Fem trender inom lön

Zennie Sjölund, Srf

Branschansvarig lön på Srf konsulterna sammanfattar de viktigaste trenderna.

- Fler myndigheter går mot ökad standardisering och öppnar upp för nya sätt att ta in data. AGI, FOS och X var bara början! Utvecklingen skapar ett förbättrat informationsflöde och bättre löneprocess.
- Efterfrågan på lönekompetens blir fortsatt hög, speciellt som lön får en allt viktigare betydelse för företagets konkurrenskraft. Fler och fler inser potentialen i att sammanställa och analysera lönesystemets data, till grund för bättre beslut gällande verksamhetens viktigaste tillgång.
- Större personligt ansvar för den egna kompetensutvecklingen. I takt med att manuella uppgifter försvinner och professionaliseringen tilltar, ökar incitamenten att förkovra sig.
- Mer samverkan mellan myndigheter, företag och anställda. Införandet av AGI är ett framgångsrikt exempel som antas få fler att följa efter.
- Hemarbetet under coronakrisen aktualiserar frågan om vad som ska utgöra grund för löneberäkning. Är vi redo att släppa tiden och istället se till resultatet?

An aerial photograph of a city, likely Stockholm, showing a dense urban landscape with a river in the foreground. The image is used as a background for the advertisement. A dark blue banner is at the top left, and an orange banner is at the bottom right.

Koll på Lön 2020

Agda PS, HR-plus och Personec P

Visma Enterprise är marknadsledande leverantör av lönesystem till stora och medelstora företag samt kommuner. Skicka ett mejl till sales.enterpriseab@visma.com, för en diskussion om hur din löneprocess kan utvecklas.